

Хоменко К. Ю., здобувачка вищої освіти 2 курсу гр. ОА-191
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПОБУТОВА МОВА ЯК ОСНОВА ЄДНОСТІ НАРОДУ

В середині ХХ сторіччя виникає і стрімко розвивається лінгвістичний напрямок в аналітичній філософії, який згодом став позначатись як філософія буденної мови. Один з основоположників цієї філософії – Гілберт Райл – дуже чітко відрізняв такі процеси як «побутове вживання мови» і «вживання побутової мови». Побутове вживання мови це, всього лиш, – підтвердження якогось факту чи дії. Побутовою ж мовою є мова, яку ми використовуємо у повсякденному спілкуванні: багатозначність слів, фразеологізми, вставні слова [8]. В контексті нашого дослідження другий процес уявляється набагато цікавішим, ніж перший.

Один із найяскравіших мислителів ХХ сторіччя Людвіг Вітгенштайн акцентував на необхідності «повернути слова від метафізичного до їх повсякденного використання», запропонувавши вдатися до наукового аналізу побутової мови як основи будь-яких мовних і комунікативних ситуацій [8], бо буденна мова, як він вважав, на відміну від мови логіки є «живою», вона така, як наше життя, а тому звести її до чітких, «мертвих» правил означає її смерть, коли вона вже не буде грою [3]. Одним із надважливих завдань, які ставив перед собою Л. Вітгенштайн, вивчаючи буденну мову, було лінгво-філософське дослідження особливостей ментальних станів (свідомості), які виявляють, вживаючи відповідні мовні вирази. Наприклад, окремими ментальними станами можна вважати розуміння чогось чи коли щось просто мається на увазі. Здатність розуміти знаки, тлумачити їх чи загалом процес мислення, за задумом Л. Вітгенштайна, органічно притаманні мовній діяльності. А оперування знаками є її неорганічною частиною [5].

Взагалі мова живе і розвивається тільки в суспільстві. Головною запорукою її розвитку є народ, який її використовує, не буде народу – помре і мова. Будь-які зміни, яких зазнають люди, відображаються і на ній. Майже не щорічно з'являються якісь неологізми, надходять з інших країн популярні слова, утворюються влучні вислови. Мова пристосовується до постійної модифікації поглядів і цілей людей, вона об'єднує їх.

Нас все наполегливіше навчають спілкуватися правильно, але все ж ідентифікуємо ми себе за народною, природньою, рідною мовою. Тому можна стверджувати, що побутова мова – це основа єдності народу.

Розмовно-побутове мовлення у своєму типовому прояві виражається своєрідними для такого стилю мовними рисами – фонетико-інтонаційними, лексичними, фразеологічними, морфологічними й синтаксичними [4]. Наприклад, українська мова має безліч прислів'їв, приказок, фразеологізмів, вставних слів, істинне значення яких знають тільки справжні українці. Це нас і об'єднує, ми одразу бачимо, а точніше, чуємо земляка та співвітчизника.

Найголовнішу норму розмовно-побутового мовлення іноді спеціально порушують з певною комунікативною метою і використовують діалектизми чи інші нелітературні одиниці [4]. Наприклад, тільки в українській мові розрізняють три групи територіальних говорів: північний; південно-східний; південно-західний. І це також нас єднає, адже все починається зі своєї хати, села, району [6].

Розмовно-побутове мовлення – це найбільш невимушене, максимально вільне мовлення. Під час звичайного повсякденного спілкування ми не дуже сильно задумуємось, що і як казати, ретельно підбираючи слова. Коли ми розмовляємо з рідними чи знайомими людьми, то звикаємо до певних штампів мови, до її звичних форм, які поповнюють звичайні

для нас невластне мовні засоби. Інколи ми можемо розуміти один одного з півслова, з ритміки всього речення, з жесту чи міміки [2].

Недарма знаний німецький мислитель Вільгельм фон Гумбольдт, яскравий представник лінгвістичного напрямку філософії Нового часу, визначав національну мовну особистість носієм єдності мови та мислення, головною функцією якої є збереження та передача духовного багатства нації. Ми цілком поділяємо його тлумачення мови, яка є духом, тобто свідомістю народу [1].

Отже, лінгвістична філософія займає вкрай важливе місце у світовій культурі. Побутова мова, вочевидь, є основою та опорою не тільки для кожної свідомої людини, а й всього народу, який розвитком мовленнєвої культури демонструє бажання єднатися за етнічною ознакою і, тим самим, формує національну свідомість.

Список використаних джерел

1. Герасимова О. Держава та мова в контексті процесів глобалізації. *Політичний менеджмент*. 2007. №5. С. 99-104.
2. Ланських О. Теоретичні аспекти філософського розуміння мови як комунікативного інструменту. URL: file:///D:/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/gileya_2013_75_135.pdf (дата звернення 20.02.2021).
3. Лебідь А. Транспозиції поняття «істина» в аналітиці мовних конструкцій: Л. Вітгенштайн та Дж. Остін. *Наукові записки*. 2013. №13. С. 35-39.
4. Розмовно-побутовий стиль мови і мовлення. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=5456> (дата звернення 21.02.2021).
5. Синиця А. С. Прагматико-когнітивна інтерпретація сучасної аналітичної філософії : дис. докт. філос. наук – 09.00.05. Львів, 2018. 453 с.
6. Територіальні діалектизми. URL: https://ukrainskamova.com/publ/chinnijpravopis/leksika/teritorialni_dialektizmi/5-1-0-66.
7. Філософія буденної мови. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8 (дата звернення 19.02.2021).
8. Ягодзінський С. М. Наукова та побутова мови в структурі сучасного наукового дискурсу. *Вісник НАУ*. 2009. №2. С. 99-104.

Хуторна І. О., студентка групи ХТ-191

Науковий керівник – **Киселиця С.В.**, к. філос. н., доцент

Національний Університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІУМ

У наш час Інтернет став легко доступним і досить популярним серед споживачів різноманітної інформації, товарів, послуг, а тому й користувачів з кожним днем стає все більше. Користуючись Інтернетом люди не тільки розважаються, знаходять корисну інформацію, а й швидко можуть зробити необхідну покупку.

Переважає більшість потенційних клієнтів одержує інформацію про товар з Інтернету. За спостереженням, основною масою відвідувачів розмаїтих сайтів є молоді люди, що дуже приваблює рекламодавців, адже головне завдання реклами спрямоване на отримання прибутку.